

АДМІНІСТРАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

(Адміністрація Держприкордонслужби)

вул. Володимирська, 26, Київ, 01601, тел./факс: (044) 235-11-00, тел. (044) 239-84-80
E-mail: adpsu@dpsu.gov.ua, сайт: www.dpsu.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 00034039

Філіпу
foi+request-124144-
b17d4cb9@dostup.org.ua

Адміністрацією Держприкордонслужби в межах компетенції розглянуто Ваш інформаційний запит, який надійшов на електронну адресу «Publicinfo@dpsu.gov.ua» 21 лютого 2024 року.

Стосовно тимчасового обмеження окремих категорій громадян України у праві виїзду за кордон в умовах воєнного стану повідомляємо про таке.

Згідно зі статтею 64 Конституції України конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України. Водночас відповідно до частини другої цієї статті в умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень. Одночасно наводиться ряд статей, за яких не можуть бути обмежені конституційні права і свободи людини і громадянина, до яких статтю 33 Конституції України не включено.

Відповідно до статті 3 Указу Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64/2022, який затверджено Законом України від 24 лютого 2022 р. № 2102-ІХ, у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені, зокрема, статтею 33 Конституції України.

Таким чином, на сьогоднішній день Указом Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64/2022 (із відповідними змінами і доповненнями), що виданий на підставі положень Конституції України, передбачена можливість обмеження права на свободу пересування, права вільно залишати територію України.

Отже, посадові та службові особи, які здійснюють прикордонний контроль у пунктах пропуску, під час надання дозволу на виїзд з України громадянам України в умовах воєнного стану (прийняття рішення про відмову у перетинанні державного кордону) діють відповідно до Конституції України, вимог указів Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 (зі змінами) та № 65/2022, законів України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України», «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», «Про правовий режим воєнного стану», Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 1995 р. № 57, зі змінами (далі – Правила), Порядку встановлення особливого режиму в'їзду і виїзду, обмеження свободи пересування громадян, іноземців та осіб без громадянства, а також руху транспортних засобів в Україні або в окремих її місцевостях, де введено воєнний стан, який затверджено

UB
Адміністрація Держприкордонслужби
№02.3/ЗПП-360/324 від 23.02.2024
КЕП: Баран Леонід Михайлович
123B2A2A7363D1F4040000007D0100007F860100
Сертифікат дійсний з 03.03.2023 00:00 до 02.03.2025 23:59

постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1455, інших нормативно-правових актів.

Згідно з вимогами Правил під час дії на території України воєнного стану право на перетин державного кордону крім осіб, зазначених у пунктах 2¹ та 2² цих Правил, також мають інші військовозобов'язані особи, які не підлягають призову на військову службу під час мобілізації.

Ця норма не поширюється на осіб, визначених в абзацах другому і третьому частини третьої статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», а також пункті 2¹⁴ цих Правил.

У відповідь на друге питання Вашого інформаційного запиту зазначаємо, що згідно зі статтею 20 Закону України «Про Державну прикордонну службу України» посадові особи Державної прикордонної служби України наділені повноваженнями щодо перевірки у осіб, які прямують через державний кордон України, документів на право виїзду з України, з'ясування підстав для перетинання державного кордону України та у випадках, передбачених законодавством, мають право приймати рішення про відмову у перетинанні державного кордону України.

Частиною третьою статті 6 Закону України «Про прикордонний контроль» визначено, що пропуск осіб через державний кордон здійснюється уповноваженими службовими особами Державної прикордонної служби України за дійсними паспортними документами, а у передбачених законодавством України випадках також за іншими документами.

Крім того, у випадках, визначених законодавством, згідно з пунктом 2 Правил, для перетинання державного кордону громадяни крім паспортних документів повинні мати також підтверджуючі документи.

Відповідно до пункту 12 Правил паспортні та підтверджуючі документи громадян, які перетинають державний кордон, перевіряються уповноваженими службовими особами підрозділу охорони державного кордону з метою встановлення їх дійсності та належності громадянину, який їх пред'являє.

Враховуючи те, що деякі підстави для перетинання державного кордону в умовах дії в Україні воєнного стану є тотожними з підставами, які надають право на відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації, одним з документів, який може підтвердити наявність права на виїзд може бути військово-обліковий документ з відповідною відміткою про звільнення від мобілізації.

Крім того, згідно з Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» військовому командуванню, зокрема і Державній прикордонній службі України, визначено завдання щодо запровадження та здійснення передбачених Законом України «Про правовий режим воєнного стану» заходів і повноважень, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави.

З метою протидії загрозі незаконного перетину державного кордону військовозобов'язаними громадянами України, Державною прикордонною службою України здійснюються комплексні та превентивні заходи щодо посилення контролю та режимів на кордоні.

Серед них – надання допомоги представниками територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки (далі – ТРЦК) у пунктах пропуску через державний кордон з перевірки військово-облікових документів та відповідних відміток ТРЦК в таких документах.

Водночас співробітники ТРЦК можуть перебувати у пунктах пропуску в установленому законодавством порядку, а саме відповідно до Порядку дій посадових осіб органів охорони державного кордону Державної прикордонної служби України щодо встановлення режиму в пунктах пропуску через державний кордон, здійснення контролю за його додержанням, а також організації і забезпечення взаємодії та координації контрольних органів і служб, що здійснюють різні види контролю або беруть участь у забезпеченні режиму в пунктах пропуску через державний кордон, який затверджено наказом Адміністрації Держприкордонслужби від 29.08.2011 № 627, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 23.09.2011 за № 1117/19855.

Директор Департаменту охорони
державного кордону

Леонід БАРАН